

фактори впливають на те, чи почне дитина відвідувати заняття в спортивних секціях, групах спортивної школи, клубу.

Саме на цьому етапі відмічається важливість взаємозв'язків ЗНЗ і ДЮСШ, важливість наявності функціонування шкільних спортивних клубів. Вирішення проблеми відбору дітей та молоді до занять у спортивних секціях, групах ДЮСШ на даному етапі залежить від інформованості учнів і батьків загальноосвітніх шкіл щодо необхідності та позитивного впливу занять фізичною культурою і спортом на організм дитини.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бондар Т. С. Організаційно-педагогічна технологія менеджменту учнівських фізкультурно-спортивних клубів : дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук з фіз. вих. і с. : спец. 24.00.02 «Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення». Х: 2010. 232 с.
2. Вареник О. М. Особливості організації і розвитку дитячо-юнацького спорту в різних країнах світу. *Слобожанський науковоспортивний вісник*. 2007. №12. С. 322–324.
3. Жданова О. М., Чеховська Л. Я. Управління сферою фізичного виховання і спорту. Дрогобич: Коло, 2009. 224 с.
4. Іванов А. В. Проблеми сучасного етапу формування ринкових відносин у спорті України. *Наукові праці Донецького національного технічного університету*. Донецьк : ДонНТУ, 2004. Вип. 80. С. 45–56.

АНТИКРИЗОВЕ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ ПІД ЧАС ВІЙНИ

Гурська Л. Л.

*викладач економічних дисциплін,
Відокремленого структурного підрозділу
«Ірпінський фаховий коледж Національного університету
біоресурсів і природокористування України»*

Нікітчук Н. О.

*здобувачка вищої освіти
Відокремленого структурного підрозділу
«Ірпінський фаховий коледж Національного університету
біоресурсів і природокористування України»*

Повномасштабна військова агресія з боку Російської Федерації призвела до виникнення соціальної, демографічної, гуманітарної та економічної кризи на теренах нашої держави. Початкова фаза війни в Україні мала значний і руйнівний вплив на економіку країни. Майже половина підприємств припинила або майже припинила свою діяльність, а загальні прямі втрати малого та середнього бізнесу склали \$83 млрд. Рівень безробіття перевищив 30 %, а заробітна плата впала на 58 %. Протягом півтора року критичний вплив на діяльність вітчизняних компаній мають чинники саме зовнішнього середовища. Серед них можна навести наступні:

1. Ліквідація активів внаслідок проведення бойових дій.

2. Втрата ділової активності: внаслідок проведення бойових дій підприємства, їхні постачальники та покупці могли припинити здійснення своєї діяльності з питань безпеки; неможливість забезпечення обсягів реалізації у довоєнних обсягах внаслідок зниження кон'юнктури ринку, падіння попиту на продукцію.

3. Втрата зовнішньоекономічної діяльності; скорочення експорту та імпорту внаслідок окупації портів та блокади морських напрямків реалізації з боку Російської Федерації, логістичного колапсу у галузі залізничного та автомобільного транспорту через проведення бойових дій та масову евакуацію.

4. Інфляція, що виникає внаслідок: зростання цін на паливе, електроенергію, транспортування; появи дефіциту на товари, що вироблялися підприємствами, втраченими за результатами проведення бойових дій чи внаслідок загальноекономічних передумов, зниження попиту на продукцію внаслідок зменшення доходів громадян, міграції.

5. Відсутність зовнішніх та внутрішніх інвестицій; через значні ризики таких операцій при неможливості забезпечення відповідної дохідності.

6. Проблеми банківського сектору та кредитування: втрата значної частини активів банками внаслідок про-ведення бойових дій; втрата 50–70 % кредитного грошового потоку.

7. Девальвація національної валюти: збільшення вартості імпортних товарів, зростання інфляції [1]. На підставі вищезазначеного можна зробити висновок, що підприємство не здатне впливати на зовнішні чинники безпосередньо.

З метою нівелювання деструктивного впливу чинників керівникам українських підприємств рекомендовано використовувати засоби антикризового управління, реалізація яких залежить від дотримання його основних функцій та принципів. Це вимагає створення системи антикризового управління, включаючи організаційні системи прийняття рішень і управління, системи передачі й обробки інформації, системи підготовки й відправлення матеріалів, системи навчання персоналу й технічного резерву, а також антикризові теоретичні дослідження, вивчення досвіду й розробку програм.

Ключову роль відіграє формування концепції антикризового менеджменту у період воєнного часу, що включає основні завдання, на вирішення яких спрямовано дії антикризового менеджменту. Таким чином, антикризове управління – це процес, спрямований на своєчасне виявлення ознак кризових явищ у діяльності підприємства чи його зовнішньому середовищі для здійснення своєчасних коригувальних управлінських впливів з метою збереження життєстійкого стану організації та забезпечення її сталого розвитку.

Реалізація антикризового управління на практиці досягається шляхом дотримання його основних функцій, а саме: планування – визначення мети діяльності підприємства, ключових показників його функціонування, розробка стратегій антикризового управління; організація – створення системи антикризового управління, з урахуванням критеріїв оптимальності, адекватності, економічної доцільності та ефективності; мотивація – створення залежності працівників від результатів діяльності компанії, стимулювання зацікавленості персоналу у зростанні ефективності її ефективності; контроль – система показників, що дозволяє оцінити ефективність діяльності.

Важко переоцінити руйнівний вплив війни на українському бізнес, оскільки вона знищує потенціал України. Сьогодні наша країна втрачає ресурси, потужності, інфраструктуру, людський капітал, фінанси, а також рівень конкурентоспроможності. Однак завдяки державним програмам, які були запроваджені під час та після пандемії, а також з початком російської агресії проти України у 2014 році, вони мають у своєму розпорядженні низку ресурсів для підтримки та розвитку свого бізнесу всупереч цим викликам [3]. Протягом півтора року повномасштабної війни, українські бізнеси адаптувалися, є стійкими до нових реалій, знаходять способи продовжувати працювати й навіть розвиватися в надскладних умовах господарювання.

Віriamo, що Україна перемає і зможе виконати всі передумови щодо відкриття чотирьох свобод для України: вільного руху товарів, послуг, капіталів та вільного переміщення робочої сили та підписання договору про приєднання України до ЄС.

ЛІТЕРАТУРА

1. Підтримка бізнесу в умовах війни. Дія. Бізнес. Головна сторінка. URL: <https://business.dii.gov.ua/wartime>
2. Проект Плану відновлення України. Національна рада з відновлення України від наслідків війни. Київ. 2022. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/recoveryrada/ua/economic-recovery-and-development.pdf>
3. Особливості повоєнного відновлення економіка України. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1621/1558>

КОНЦЕПТУАЛЬНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ «ЗЕЛЕНОЇ ЕКОНОМІКИ»

Погріщук Б. В.

*доктор економічних наук, професор
Вінницького навчально-наукового інституту економіки
Західноукраїнського національного університету*

Проць А. О.

*здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
Західноукраїнського національного університету*

За визначенням, що наведено у Програмі Організації Об'єднаних Націй з навколишнього середовища (ЮНЕП), «зелена» економіка – це економіка, що орієнтується на покращення добробуту людства та соціальну рівність, шляхом істотного скорочення ризиків від змін навколишнього середовища і нестачі природних екологічних ресурсів [1].

Концепція «зеленої економіки» будується на ідеях багатьох напрямків в економічній науці й філософії, таких як економіка добробуту, екологічна економіка, теорія міжнародних відносин та інших, пов'язаних з проблемами сталого розвитку. Проте концепція «зеленої економіки» не може замінити концепцію сталого розвитку, оскільки сфера її застосування розуміється у створенні оперативної політичної програми, яка сприятиме появі нових джерел економічного зростання, сумісних